



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XV. Quomodo Alexandro post Synodum Nicaenam mortuo, Athanasius
creatus est Episcopus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

hæresin secutos. Cumque ob securitatem & tranquillitatem ecclesiarum ea suggestissemus quæ nobis in mentem veniebant, & eos quibus à nobis satisfieri oportebat confirmassemus, fidei quidem subscripsisse, anathematismo vero noluisse subscribere; non quod fidem reprehenderemus, sed quia minime credebamus, illum qui accusatus fuerat, ejusmodi esse; cum partim ex iis quæ ad nos per literas scripserat, partim ex ejus sermonibus in conspectu nostro habitis, compertum haberemus, illum talem non esse. Quod si sanctissimo Concilio vestro satisfactum est, non repugnantes, sed consentientes iis quæ à vobis decreta sunt, etiam hoc libello consensum nostrum confirmamus; non quidem tadio exilii, sed ut suspicionem vitæ hæresis. Nam si in conspectum vestrum nos venite patiamini, inveniatis nos in omnibus concordēs, & decretis vestris mordicus in hærentes: quando & eum ipsum qui ob ista accusabatur, placuit reverentiæ vestræ humaniter tractare, & ab exilio revocare. Porro absurdum fuerit, cum is qui reus esse videbatur, revocatus sit, seque de illis quæ ipsi objiciebantur purgaverit, nos silere, & argumentum adversus nosmetipsos ultro suppeditare. Vos ergo, sicut reverentiam vestram Christi amantissimam decet, Imperatorem Deo carissimum admonere dignemini, eique preces nostras offerre, & in nostra causa, ea quæ vobis congruunt mature decernere. Et hic quidem est libellus retractationis Eusebii atque Theognidis. Ex cujus verbis conjicio, istos fidei quidem quæ in Concilio edita fuerat subscripsisse; depositioni autem Arii consentire noluisse: & Arium ante istos ab exilio fuisse revocatum. Verum licet hoc ita se habere videatur, nihilominus Alexandriam ingredi prohibitus fuerat. Idque ex eo convincitur, quod postea reditum sibi in ecclesiam & in urbem Alexandriam paravit, simulata usus penitentia, sicut suo loco dicturi sumus.

CAPUT XV.

Quomodo Alexandro post Synodum Nicenam mortuo, Athanasius creatus est Episcopus.

PAULO post mortuo Alexandro Alexandriæ Episcopo, Athanasius ecclesie præficitur. Hunc cum admodum puer esset, sacrum quendam ludum unâ cum pueris æqualibus lusisse Rufinus

τῆ αἰρέσει ἄρα καταβήσαντες ὑπομνήσαντες ἢ ἄσφαλείᾳ τῶ ἐκκλησιῶν, ὅσα τὸν λογισμὸν ἡμῶν ὑπέστειχε, καὶ πληροφορήσαντες τὰς δὲ ἡμῶν παιδῶναι ὀφείλοιας, ὑπεσημηνάμεθα τῇ πίσει τῶ ἰανθεματίσμῳ ἔχῃ ὑπεγράψαμεν, ἔχῃ ὡς τῆ πίσως κατηγορεύεις, ἀλλ᾽ ὡς ἀπιστῆτες τοῖς ἰον εἶναι τὸν κατήγορηθέντα, ἐκ τῶν ἰδία πρὸς ἡμᾶς παρ᾽ αὐτῶν διὰ τε ἐπιστολῶν, καὶ τῶν εἰς τὸν ἰον διαλέξεων, πεπληροφορημένοι μὴ τοῖς ἰον εἶναι εἰ ἢ ἐπίδη ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος, ὅσα ἀλλήλοισι, ἀλλὰ συντιθέμενοι τοῖς παρ᾽ ὑμῶν κεκεμημένοις, καὶ διὰ τῆς ἔγραμμαι ἡ πληροφορεῖμεν τὴν συγκατάθεσιν. ἔ τὴν ἄσφορῶν βαρέως φέροντες, ἀλλὰ τὴν ὑπόνοιαν τῆς αἰρέσεως ἄποδύμενοι εἰ γὰρ καλεῖσθε νῦν γένεῖς πρὸς ἰον ἐπαναλαβῆν ἡμᾶς, ἔχετε ἐν πᾶσι συμψηφες, ἀκολεβήλας τοῖς παρ᾽ ὑμῶν κεκεμημένοις ὅποτε αὐτὸν τὸν ἰπὶ τῆς ἐναγόμενον, ἔδοξε τῇ ὑμῶν ἔυλαβείᾳ φιλανθρωπέυσασθαι καὶ ἀνακαλέσασθαι, ἄπο τῶν ἰδία δόκων ἔ τῶν δόκων εἶναι ὑποδύνα, ἀνακεκλημένα, καὶ ἄπολογοσαμένους ἐφ᾽ οἷς διεβάλλετο, ἡμᾶς σιωπᾶν, κατ᾽ αὐτῶν διδόντας τὸν ἔλεγχον. καλεῖσθε γέν, ὡς ἀεμὸς τῆ φιλοχρίστω ὑμῶν ἔυλαβείᾳ, καὶ τὸν θεοφιλέστατον βασιλέα ὑπομνήσαι, καὶ τὰς δεήσεις ἡμῶν εἰχρηῆσαι, καὶ θάπρον βαλέυσασθαι τὰ ὑμῶν ἀεμὸς ὄντα ἐφ᾽ ἡμῶν καὶ τῆ ἰπὶ τῶ παλινοδίας βιβλίον εὐσεβείας καὶ θεογνωσίας ἐστὶν ἄπο τῶ ῥημάτων αὐτῶν τεκμαίρομαι, ὅτι ἔλοι μὴ τῆ ὑπαγορευθείση πίσει ὑπεσημηνάντε, τῇ ἰ κατ᾽ αἰρέσει ἀεμὸς σύμψηφοι γένεσθαι ἐδέχθησαν. καὶ ὁ ἰ ἀεμὸς πρὸς τῆ ἰον φαίνε ἰ ἀνακληθείς. ἀλλ᾽ εἰ καὶ τῆ ἰπὶ ἔχῃ δόκει, ὁμοῦ τῆ ἀλεξανδρείας ἰπὶ ἀνὴν κεκώλυτο τῆ ἰ δέικναι, ἀφ᾽ ὧν ὑσερον εἰατῶ κατ᾽ ἰον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν ἀλεξανδρείαν ἐπενόησεν, ἰπὶ πλάσσω μετανοία χρῆσαμεν, ὡς καὶ χῶρον ἐρεῖμεν.

Κεφ. ιε.

Ὅτι μετὰ τὴν σύνοδον ἀλεξανδρῶν τελευτήσῃ αὐτῷ, ἀθανάσιος καὶ τῆς ἀλεξανδρῶν πάλαι ἐπίσκοπος.

ΜΕΤΑ τὰ ἰον εὐθέως ἀλεξανδρῶν ἰπὶ ἐπισκόπος τῆ ἀλεξανδρείας τελευτήσας, πρὸς τῆ ἐκκλησίας ἀθανάσιος. τῆ ἰον φησὶν ὁ ῥεφίνος κομὸς ἡ νήπιον ὄντα, παίζων σὺν ἑτέροις ἡλικιωτάις ἰερεῶν παίγιον.

τέτο ἢ ἡ μίμησις ἱερροσύνης καὶ τὰ κατὰ λόγον
 τῶν ἱερομένων ἀνδρῶν. ἐν δὲ οὖν τῷ παιγνίῳ
 τέττω, ἀθανάσιος μὲν τῆς ἐπισκοπῆς ἐκε-
 κλήρωτο τὸν θρόνον· τῶν δὲ ἄλλων νέων ἕκαστος,
 ἢ πρεσβύτερον, ἢ διάκονον ἐμίμειρε. ταῦτα ἔ-
 παιζον οἱ παῖδες καὶ τὴν ἡμέραν, ἐν ἣ τὸ μαρ-
 τυρὸς καὶ ἐπισκόπου πότερ ἐπιλείπει μνήμη
 τότε δὴ καὶ ἀλέξανδρος ὁ τῆς ἀλεξανθεΐας ἐπί-
 σκοπος διαβαίων, ὁρᾷ τὸ γινόμενον παίρνιον
 καὶ μελαπεμφάμενος εὖ καὶ παῖδας, ἐπύθετο
 παρ' αὐτῶν τὸν ἐν τῷ παιγνίῳ κληρωθέντα
 τόπον ἕκαστω, προμηνύσασθαι τι διατὲ γεγο-
 νότος ἢ γησάμενος. ἐκέλευσέν τε ἐν τῇ ἐκ-
 κλησίᾳ αἰεὶ εὖ καὶ παῖδας, καὶ παιδείας μελα-
 λαμβάνειν. δὴ αἰετῶς ἴτον ἀθανάσιον εἶτα
 ἐν ἡλείᾳ γυρόμενον ἡλικία, καὶ διάκονον χειρο-
 νήσας, ἢ γὰρ ἐπὶ τὴν νίκαιαν, σιναγωνίζομενον
 ἀπὸ ἐκεί, ὅτε σιωπερῶς εἶτο ἡ σύνοδος. ταῦτα
 μὲν ὁ ῥαφίνος περὶ αὐτῶν ἀθανάσιος ἐν τοῖς συν-
 ταγμασιν ἐαυτῷ εἰρηκεν. ὅσα ἀπεικὸς ἴσχυρος
 καὶ γὰρ πολλὰ τοιαῦτα γυρόμενα πολλάκις
 ἐφύετο. περὶ ἑτέρας τοσαῦτα εἰρηκεν ὡς μοι.

A narrat. Is lusus erat imitatio sacerdotii,
 & collegii sacrorum virorum. In hoc i-
 gitur ludo, Athanasius quidem Episcopi
 dignitatem sortitus fuerat. Reliquorum
 vero puerorum alius presbyteri partes
 agebat, alius Diaconi. Atque hæc a pue-
 ris ludebantur eo ipso die, quo Petri E-
 piscopi & martyris celebrabatur memo-
 ria. Fortè Alexander Alexandria Episcopus
 tunc prætergrediens, ludum om-
 nem contemplatur. Accitosque ad se
 pueros interrogat, quem quisque locum
 eo in ludo sortitus fuisset, ratus ex eo
 quod gestum fuisset, aliquid singulis præ-
 nuntiari. Quo factò, pueros in ecclesia
 educari & literarum studiis erudiri ju-
 bet, ac præcipuè Athanasium. Quem
 quidem jam virilem ingressum ætatem,
 Diaconum constituit, & Nicæam secum
 duxit, ut in Concilio quod ibi congrega-
 tum erat, adjumento illius uteretur. Hæc
 de Athanasio Rufinus in libris suis com-
 memoravit: nec profecto incredibile
 est ea contigisse, cum multa hujusmodi
 sæpenumero gesta esse reperiantur. Sed
 de Athanasio hæc tenentur.

Κεφ. 15.

Ὁ βασιλεὺς κωνσταντῖος τὸ πάλαι βυζάντιον αὐξήσας,
 κωνσταντίνου πόλιν ἐποιήσασεν.

Ὁ βασιλεὺς ἴμω τὴν σύνοδον ἐν εὐφρο-
 σύνη δὴ ἔγειρεν ἐπιλέσας ἐν δημοτελεῖ τῆ
 εικοσαετηρίῳ αὐτῷ ἐορτήν, ἐν δὲ τῷ αὐτῷ
 ἀνορθῶν τὰς ἐκκλησίας ἐσώσατο ἕως ἐποίησε
 τέτο καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπι-
 νύμω, ἡ βυζάντιον καλεμένην τὸ πρότερον,
 ἠύξησε, τείχη μεγάλα ἀειδαλῶν, καὶ διαφό-
 ρους κοσμήσας οἰκοδομήσας ἴσχυρῶς τῇ βα-
 σιλευσίᾳ ῥώμῃ δόξασας, κωνσταντίνου πόλιν
 μετονομάσας, χηματίζεν δὲ ἄλλαν ῥώμην
 νόμω ἐκύρωσεν ὅς νόμος ἐν λιθίνῃ γέγραπται
 στήλῃ, καὶ δημοσία ἐν τῷ καλεμένῳ στήλῃ,
 πλησίον τῆς ἐαυτῷ ἐφίπτεως παρέθηκε· καὶ ἐν
 ταύτῃ τῇ πόλει, δύο μὲν οἰκοδομήσας ἐκκλη-
 σίας, μίαν ἐπωνόμασεν εἰρήνην, ἑτέραν δὲ τὴν
 τῶν ἀποστόλων ἐπωνύμων, καὶ ἑμόνον, ὡς ἔφην,
 ἠύξασα τῶν χειριανῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἐλ-
 λήνων κατήρει. τὰ γὰρ ἀγάλματα, κό-
 σμον τῇ κωνσταντίνου πόλει προστίθει δημο-
 σία, καὶ εὖ δελφικὰς τρίποδας ἐν τῷ ἱπ-
 ποδρομίῳ δημοσίευσας προσέθηκε. ταῦ-
 τα μὲν οὖν δόξει περὶ αὐτῶν λέγεσθαι ἡμῶν. ὁρᾷ

CAPIT XVI.

Quomodo Constantinus Imp. urbem Byzan-
 tiorum auxit & Constantinopolim vo-
 cavit.

Imperator vero post peractum Conci-
 lium, summa in lætitia vitam exegit.
 Celebrata igitur festivitate publica vi-
 cennalium suorum, statim ad ecclesia-
 rum instaurationem omne studium suum
 contulit. Idque tum in aliis civitatibus
 præstitit, tum in urbe sibi cognomine.
 Quam quidem Byzantium antehac ap-
 pellantam, magnopere amplificavit; &
 ingentibus cinctam muris, variisq; ædi-
 ficiis exornatam, reginæ urbium Romæ
 exæquans, Constantinopolim nomina-
 vit; utque nova Roma vocaretur, lege
 sanxit. Quæ quidem lex in columnâ la-
 pideâ incisa, ac publice in strategio juxta
 equestrem Imperatoris ipsius statuam
 collocata est. In eadem urbe duas eccle-
 sias ædificavit: alteram Irenes, alteram
 Apostolorum vocabulo appellatam: Nec
 vero solum res Christianorum amplifica-
 vit, ut antea dixi. Verum etiam supersti-
 tionem gentilium destruxit. Certè Deo-
 rum simulachra ad ornatum urbis Con-
 stantinopolitanæ palam proposuit: &
 tripodas Delphicos in ejusdem civitatis
 circo publicavit. Sed hæc quidem super-
 suo nunc videntur commemorari. Prius